

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Febr. 1873, kl. 11 f. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5,
i anledning af väckt förslag om underdånig skrif-
velse till Kongl. Maj:t, angående ändring i de för upp-
börden af kyrkoherdes lön gällande grunder.*

Till Utskottets behandling har af Andra Kammaren blifvit öfver-
lemnad en af Herr *Ivar Månsson* väckt motion, hvori föreslås, »att Riks-
»dagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes,
»med ändring af nu gällande grunder för uppbörden af kyrkoherdes
»lön, stadga att densamma finge i hvarje församling årligen beräknas och
»upptagas efter det taxeringsvärde, som ligger till grund för öfriga kom-
munalutskylder».

Såsom skäl till den föreslagna ändringen har motionären andragit,
att enligt de grunder, hvilka jemlikt nu gällande stadganden följas i
fråga om utgörande af lön till kyrkoherde, de för berörda ändamål ut-
gående afgifter på ett med billigheten föga öfverensstämmande sätt blifva
mellan församlingsmedlemmarne fördelade, i det nemligen dessa utgif-
ter, såvidt de utginge af jordbruksfastighet, beräknades efter uppskattadt
tunnland, mantal eller visst års taxeringsvärde samt, beträffande öfriga
fastigheter, utan afseende å dessas värde vid tiden för afgifternas ut-
gående.

Vid öfvervägande af dessa skäl har Utskottet, som tagit känne-
dom om åtskilliga, från olika orter inom riket afgifna löneroglerings-
förslag, hvilka blifvit af Kongl. Maj:t fastställda, funnit en ändring af
grunderna för utgörande af presterskapets löner vara en gärd åt rätt-
visa och billighet, hvilken ändring, enligt Utskottets åsigt, skulle kunna
genomföras utan hinder af redan fastställda lönerogleringar, hvilka så
mycket mindre kunna anses ega naturen af ett kontrakt, som de hvar-
ken äro ingångna emellan enskilda personer eller emellan staten och menig-

heter, utan kunna endast betraktas såsom föreskrifter på hvad sätt en utgift till presterskapet skall utgöras och hvilka dessutom stödja sig på författning beslutad af Riksdag och Regering, hvilka båda statsmakter följaktligen äro oförhindrade att uti en lag vidtaga den ändring eller rättelse, som befinnes vara nödig och nyttig.

Hvad vidare angår motionärens förslag att vid bestämmande af grunderna för fördelningen af ifrågavarande utgifter, såvidt de utgå af fastighet, taga hänsyn till fastighetens taxeringsvärde för löpande året, synes nämnda förslag Utskottet välbetänt och i allo lämpligare än en fördelning på grund af ett för längre tid sedan uppskattadt, ofta nog på tillfälliga orsaker beroende taxeringsvärde; och anser Utskottet sig i sammanhang härmed böra erinra om att på flera ställen såväl löne-reglerings-nämnden som Konungens Befallningshafvande förordat en fördelningsgrund i enahanda syfte å jordbruksfastighet, som den ifrågavarande.

Ofvannämnda af motionären föreslagna grunder för utgörande af presterskapets löneförmåner synes Utskottet böra följas ej mindre i fråga om jordbruksfastighet, än äfven beträffande hvarje annan fastighet, men bör enligt Utskottets åsigt öfriga nu gällande grunder för berörda afgifters utgörande förblifva oförändrade.

Under slutlig erinran om att motionen ingalunda afser någon ökning eller minskning uti de löneförmåner för presterskapet, som uti fastställda löne regleringar äro bestämda, och hvilka förmåner, äfven efter genomförande utaf de föreslagna ändringarne, komma att utgå med samma belopp som förut, utan endast åsyftar en förändring af grunderna för utgörande af nämnda belopp, får Utskottet härmed vördsamt föreslå:

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla det Kongl. Maj:t täcktes, med ändring af nu gällande grunder för uppbörden af presterskapets löner, stadga att den del af nämnda löner, som utgår af jordbruks- eller annan fastighet, skall upptagas efter sednast fastställda taxeringsvärde.

På Utskottets vägnar:

C. M. BJÖRNSTJERNA.

Reservation:

af Herr Grefve *C. M. Björnstjerna*: »Den åsigt Utskottet omfattat är onekligen, såsom princip, fullt riktig och bör derföre, med allt skäl, förordas vid uppgörandet af blifvande löneregleringar mellan församlingarne och presterskapet. En annan fråga är dock huruvida saken bör gifvas retroaktiv verkan, med andra ord, huruvida redan på viss bestämd tid afslutade öfverenskommelser skola brytas. Det är detta jag betviflar. Der ofvannämnda konventioner nu äro gällande, der är hvarje hemman af Kongl. Maj:t, genom dess nådiga resolution, tillförsäkradt att, under loppet af 50 år, icke till presterskapet utgifva mer än en viss bestämd afgift, vanligen beräknad efter hvad jorden förut erlagt. Skulle dessa öfverenskommelser nu förklaras icke vidare vara gällande och afgifterna deremot uttagas efter fastigheternas sednaste taxeringsvärden, komma ovilkorligen en mängd hemman, hvars egare förbättrat sin jord, att erlägga högre afgift än den de nu utgöra. Detta vore, enligt min förmening, ett kontraktsbrott, ingripande i enskild mans rätt, hvartill jag icke tror att Kongl. Maj:t hvarken vill eller skall göra sig skyldig.»